

ΑΝΑΦΟΡΑ: Π.ε.π. υ.χ. που εργ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής

Μαχ Χρ Παπακωνσταντίνου
Βασίλειος Ν. Ιωαννίνων

Ιωάννινα 9 Ιανουαρίου 2012
Αριθμ. Πρωτ.: 8

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
Ν. ΖΕΡΒΑ 2.45332 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ. 2651023960, 77656 FAX: 2651031771
E-mail: tedkioan@otenet.gr

ΠΡΟΣ

κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου
Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας
και Κλιματικής Αλλαγής.

ΑΘΗΝΑ

Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος: Χαρακτηρισμός της υδάτινης, χερσαίας και
ευρύτερης περιοχής της λίμνης Παμβώτιδας (Ιωαννίνων), ν. Ιωαννίνων, ως Περιφερειακό
Πάρκο και καθορισμός χρήσεων γης όρων και περιορισμών δόμησης.

Κύριε Υπουργέ,

Η Λίμνη Παμβώτιδα των Ιωαννίνων και η ευρύτερη περιοχή της, από τα πιο όμορφα και
ευαίσθητα οικοσυστήματα της χώρας, μεγάλης οικολογικής σημασίας και αξίας, δέχεται σοβαρές
πίεσεις και παρουσιάζει σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία πρέπει να
αντιμετωπισθούν χωρίς άλλη καθυστέρηση.

Με αφορμή το τελευταίο σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος του ΥΠΕΚΑ για την προστασία και
τη διαχείριση της Λίμνης και της ευρύτερης περιοχής, το Διοικητικό συμβούλιο της ΠΕΔ Ηπείρου
εξετάσε το θέμα και κατέληξε στα εξής:

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το έτος 2001 εκπονήθηκε από την περιφέρεια Ηπείρου η ειδική περιβαλλοντική μελέτη
ανάδειξης-ανάπλασης και προστασίας της Λίμνης και των περιμετρικών αυτής περιοχών και
δρομολογήθηκε από την πολιτεία - για πρώτη φορά συστηματικά - η θεσμοθέτηση κανόνων
προστασίας και διαχείρισης του οικοσυστήματος της Παμβώτιδας.

Ετσι, το 2002 ιδρύθηκε ο Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας (ΚΥΑ 135074/5193/2002)
και στη συνέχεια, με την ΚΥΑ 22943/5.6.2003, θεσμοθετήθηκε το πλαίσιο προστασίας και
διαχείρισης της λιμναίας και της ευρύτερης περιοχής.

Μετά από σχετική προσφυγή, το νομικό καθεστώς της ΚΥΑ ακυρώθηκε με την 3595/2007
απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Το Νοέμβριο του 2009 το ΥΠΕΚΑ απέστειλε για διαβούλευση σχέδιο Π.Δ με τίτλο
«Χαρακτηρισμός της χερσαίας και υδάτινης περιοχής της λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων, των πηγών
Κρύας και Τούμπας, της τάφρου Λαγίστας, του αισθητικού δάσους Ιωαννίνων, καθώς και της
εποχιακής λίμνης Βρέλλη ως περιοχή οικιστικής ανάπτυξης με περιφερειακή ζώνη προστασίας και
καθορισμός χρήσεων γης όρων και περιορισμών δόμησης», το οποίο οι τοπικοί φορείς ζήτησαν να
ανασυνταχθεί.

Στις 14/12/2010 έγινε στα Ιωάννινα η παρουσίαση του ανασυνταγμένου σχεδίου, το οποίο δυστυχώς δεν κάλυπτε βασικές ελλείψεις του αρχικού και οι τοπικοί φορείς διατύπωσαν εκ νέου σοβαρές ελλείψεις και παρατηρήσεις.

Το καλοκαίρι του 2011 παρουσιάστηκε και πάλι στο φορέα διαχείρισης της λίμνης ένα νέο σχέδιο με τίτλο «Χαρακτηρισμός της υδάτινης, χερσαίας και ευρύτερης περιοχής της λίμνης Παμβώτιδας (Ιωαννίνων), ν. Ιωαννίνων, ως περιοχή «Προστασίας οικοτόπων και ειδών» με περιφερειακή ζώνη προστασίας και καθορισμός χρήσεων γης όρων και περιορισμών δόμησης», το οποίο συζητήθηκε στις 18 Οκτωβρίου στο περιφερειακό συμβούλιο και το οποίο εξακολουθούσε στ γενικότερη φιλοσοφία του να παραμένει το ίδιο.

Τέλος, τον Ιανουάριο διαβιβάστηκε από το ΥΠΕΚΑ στο φορέα διαχείρισης της λίμνης μια νέα έκδοση του αρχικού προεδρικού διατάγματος του καλοκαιριού, με μικρές τροποποιήσεις και, όπως φαίνεται από τον τίτλο, με χαρακτηρισμό της περιοχής ως Περιφερειακό πάρκο.

ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Το εθνικό ολοκληρωμένο πλαίσιο προστασίας και διαχείρισης του οικοσυστήματος της λίμνης και της ευρύτερης περιοχής, με κύρια πολιτική ευθύνη του ΥΠΕΚΑ, έχει σοβαρές ενδεχομένως και μη αναστρέψιμες - περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις για τη λίμνη και τον τόπο.

Η αντιμετώπιση των προβλημάτων και την αποτελεσματική προστασία της περιοχής, είναι ανάγκη να θεσμοθετηθεί άμεσα ένα πλήρες, εναρμονισμένο με την τοπική κοινωνία και θεωρητικά επιστημονικά και νομικά διαχειριστικό εργαλείο, με αυστηρή και ταυτόχρονη συστημική υφή της εθνικής νομοθεσίας.

Τα σχέδια ΠΔ που συντάχθηκαν μέχρι σήμερα, παρότι περιλαμβάνουν ενδιαφέρουσες προτάσεις, δεν απεκαθίστανται σε ευαίσθητες για το οικοσύστημα περιοχές, όπως καταβόθρες, εποχικοί υγρότοποι, τάφροι, πηγές, δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένα, ούτε ισορροπημένα ως προς τους στόχους και τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Επιπλέον, τα σχέδια αυτά είναι ευάλωτα νομικά και επιστημονικά, αφού στηρίζονται στην ειδική περιβαλλοντική μελέτη ανάδειξης - ανάπλασης και προστασίας της λίμνης Παμβώτιδας και των περιμετρικών ευαίσθητων περιοχών της προηγούμενης δεκαετίας.

Ειδικότερα των συντακτών ότι η παλιά ειδική μελέτη και τα σχέδια δράσης για την προστασία των ειδών προτεραιότητας που απαντώνται στις περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Φύση 2000 (ΖΕΠ GR 2130012 και GR 2130011 του δικτύου Natura), πληρούν στο σύνολό τους τις ελάχιστες προϋποθέσεις του νόμου και αποτελούν την απαιτούμενη ειδική έκθεση για την έκδοση του ΠΔ, δεν παρέχει ικανοποιητική ασφάλεια για απρόσκοπτη θεσμοθέτηση και εφαρμογή του νέου διατάγματος.

Το νέο κανονιστικό πλαίσιο, πρέπει να ανταποκρίνεται πλήρως στους στόχους προστασίας και διαχείρισης των φυσικών και πολιτιστικών αγαθών που απειλούνται, να είναι λειτουργικό και να θέτει καθαρούς και απλούς κανόνες, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις ανάγκες του ευαίσθητου οικοσυστήματος όσο και τις ανάγκες της κοινωνίας της περιοχής για βιώσιμη ανάπτυξη.

Στο προτεινόμενο σχέδιο ΠΔ, η πληθώρα των ζωνών και υποζωνών, ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις και οι περιορισμοί, η δυσανάλογη σε σχέση με τον κύριο σκοπό της μελέτης σε ρυθμίσεις πολεοδομικού, χωροταξικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα, οι εκτενείς αναφορές σε λειτουργίες στο λεκανοπέδιο που διέπονται από άλλες διατάξεις και διεθνείς κανονισμούς, συνθέτουν ένα εξαιρετικά πολύπλοκο εργαλείο προστασίας της φύσης και της βιοποικιλότητας αμφίβολης αποτελεσματικότητας και, το κυριότερο, διαμορφώνουν συνθήκες απόδοχής και απορρίψης από την τοπική κοινωνία.

Πιο συγκεκριμένα:

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις σε ευαίσθητες περιοχές του λεκανοπεδίου, που αποτελούν κρίσιμους πόρους ζωής για τους κατοίκους (παραλίμνια ζώνη, εποχικοί υγρότοποι γεωργική γη), δεν είναι ισορροπημένες, ούτε εναρμονισμένες με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας ούτε πειστικά τεκμηριωμένες.

Επιπλέον, το αδιαμόρφωτο παραλίμνιο μέτωπο της πόλης, το οποίο καθορίζει την περιβαλλοντική και οικονομική ταυτότητα της περιοχής και το οποίο λόγω της καίριας θέσης και του πολύπλοκου ιδιοκτησιακού καθεστώτος υφίσταται τις μεγαλύτερες πιέσεις, απαιτεί καλύτερη και πιο προσεκτική διαχείριση.

Πέλος, η αναλυτική αναφορά στους διεθνείς κανονισμούς ομαλής και ασφαλούς λειτουργίας των υδροδυναμικών και η μάλλον άκριτη υιοθέτηση του συνόλου των απαγορεύσεων για την ευρύτερη περιοχή, είναι ανεξήγητη και προκαλεί, εύλογα, προβληματισμό και σοβαρά ερωτηματικά.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η αυτοδιοίκηση οφείλει να είναι στην πρώτη γραμμή για την προστασία του περιβάλλοντος. Έχει υποχρέωση να ενημερώνει τους πολίτες για τη σημασία και την αξία της οικολογικής ισορροπίας, να συμβάλλει καθοριστικά στην κοινωνική διαβούλευση για τις επιλογές και προτάσεις, να εισηγείται απαραίτητες ρυθμίσεις για την προστασία των φυσικών πόρων, γιατί αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα για ποιότητα ζωής και κοινωνική ανάπτυξη.

Για την Παμβώτιδα και την ευρύτερη περιοχή:

- Η έγκριση ΠΔ με στόχο την προστασία και διαχείριση της υδάτινης, χερσαίας και ευρύτερης περιοχής της Λίμνης και την αποκατάσταση και διατήρηση της βιοποικιλότητας, της φύσης των τοπικών, ως πολύτιμου φυσικού πόρου, είναι απόλυτως αναγκαία και πρέπει να ολοκληρωθεί το συντομότερο.
- Το τελευταίο σχέδιο ΠΔ του ΥΠΕΚΑ, όπως και τα προηγούμενα, παρουσιάζει σοβαρά ελαττώματα, δεν είναι ισορροπημένο ούτε επαρκώς τεκμηριωμένο και πρέπει να ανασυνταχθεί αφού διερευνηθούν σοβαρά όλα τα περιβαλλοντικά δεδομένα και συνυπολογιστούν υπεύθινες προτάσεις της τοπικής κοινωνίας.
- Για να γίνει ολοκληρωμένη και ουσιαστική η απαιτούμενη από το νόμο ειδική έκθεση για την έγκριση ΠΔ και να αποτελεί το αδιαμφισβήτητο επιστημονικό υπόβαθρο των επιλογών, η παρ. 1 της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης ανάδειξης - ανάπλασης και προστασίας της λίμνης Παμβωτίδας και των περιμετρικών αυτής περιοχών, χρειάζεται επικαιροποίηση και συμπλήρωση με προτάσεις που προστίθενται για ρύθμιση.
- Το νέο πλαίσιο προστασίας πρέπει να είναι λειτουργικό, αποτελεσματικό και κοινωνικά αποδεκτό. Σ' αυτή την κατεύθυνση, οι αναγκαίες ρυθμίσεις σε ευαίσθητες περιοχές του λεκανοπεδίου (παραλίμνια ζώνη, εποχικοί υγρότοποι, γεωργική γη), που αποτελούν βασικούς πόρους ζωής για τους κατοίκους, οφείλουν να είναι πειστικές, ισορροπημένες και, κυρίως, εναρμονισμένες με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.
- Η υλοποίηση της μελέτης του Ρυθμιστικού σχεδίου Ιωαννίνων για δημιουργία Μητροπολιτικού Πάρκου και Πάρκου αναψυχής και αθλητισμού στο αδιαμόρφωτο παραλίμνιο μέτωπο της πόλης, το οποίο σήμερα παρά το πολύπλοκο ιδιοκτησιακό καθεστώς και την άναρχη διασπορά των χρήσεων έχει χαρακτήρα φυσικού πάρκου, αποτελεί μια καλή βάση κοινωνικής διαβούλευσης για τις τελικές επιλογές.

Τέλος, επισημαίνεται με έμφαση ότι το πλαίσιο προστασίας αφορά το οικοσύστημα της λίμνης και τον ευρύτερο χώρο της. Κατά συνέπεια, η αλόγιστη επέκταση των κανονιστικών ρυθμίσεων σε διάφορες πολεοδομικού και χωροταξικού χαρακτήρα, που είναι αντικείμενο άλλα διαπραγματεύσεων και σε θέματα ομαλής και ασφαλούς λειτουργίας των αεροδρομίων, που απορρέουν από διεθνείς κανονισμούς, μόνο σύγχυση προκαλεί και οι αναφορές πρέπει να εξορθολογιστούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Π.Ε.Δ. ΗΠΕΙΡΟΥ

[Signature]

ΠΑΠΑΛΕΞΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΡΤΑΣ

Κοινοποιείται:

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
- Βουλευτές Ηπείρου
- Περιφέρεια Ηπείρου - Γρ. Περιφερειάρχη
- Δήμο Ιωαννιτών - Γρ. Δημάρχου
- Δήμο Ζίτσας - Γρ. Δημάρχου
- Δήμο Λαοδώνης - Γρ. Δημάρχου
- Δήμοι Ηπείρου
- ΚΕΔΕ
- Επαγγελματίες
- Φορείς Διοχ/σης Λίμνης Ιωαννίνων